

Bruxelles, 27. srpnja 2022.
(OR. en)

11625/22

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0225(NLE)**

ENER 385
ENV 780
CLIMA 386
IND 307
RECH 461
COMPET 633
ECOFIN 767

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Prijedlog UREDBE VIJEĆA o koordiniranim mjerama za smanjenje potražnje za plinom

Za delegacije se u Prilogu nalazi tekst Prijedloga uredbe Vijeća o koordiniranim mjerama za smanjenje potražnje za plinom slijedom političkog dogovora na izvanrednom sastanku Vijeća za energetiku 26. srpnja 2022.

Tekst u Prilogu podložen je pravno-jezičnoj redakturi.

Vijeće je odlučilo odobriti primjenu pisanog postupka za donošenje ove Uredbe.

2022/0225 (NLE)

Prijedlog

UREDBE VIJEĆA

o koordiniranim mjerama za smanjenje potražnje za plinom

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 122. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Ruska Federacija, glavni vanjski dobavljač plina Unije, započela je vojnu agresiju na Ukrajinu, ugovornu stranku Energetske zajednice. Eskalacija ruske vojne agresije na Ukrajinu od veljače 2022. dovela je do znatnog pada opskrbe plinom u namjernom pokušaju upotrebe plina kao političkog oružja. Zaustavio se dotok plina iz Rusije kroz Bjelarus, a opskrba preko Ukrajine stalno se smanjuje. Ukupni protok plina iz Rusije manji je od 30 % prosjeka za razdoblje 2016. – 2021. To smanjenje opskrbe dovelo je do povijesno visokih i nestabilnih cijena energije, što je doprinijelo inflaciji i stvorilo rizik od daljnjeg gospodarskog pada u Europi.

- (2) U tom kontekstu Unija je 18. svibnja 2022.¹ izradila plan REPowerEU s ciljem okončanja ovisnosti Unije o ruskim fosilnim gorivima što je prije moguće, a najkasnije do 2027. Kako bi se to postiglo, u planu REPowerEU utvrđuju se mjere povezane s uštedama energije i energetsom učinkovitošću te se predlaže ubrzano uvođenje čiste energije koja bi zamijenila fosilna goriva u kućanstvima, industriji i proizvodnji električne energije. Daljnje mjere koje se odnose na ponudu mogu uključivati, među ostalim, bolju koordinaciju nabave plina i pojednostavnjenje zajedničke nabave od strane europskih operatera na tržištu plina na međunarodnom tržištu plina, kao i sve napore da se očuvaju kapaciteti za proizvodnju električne energije koji ne ovise o zalihama uvezenog plina.
- (3) Unija je poduzela daljnje mjere kako bi povećala svoju pripravnost na poremećaje u opskrbi plinom. Uredba (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća² donesena je kako bi se osiguralo popunjavanje podzemnih skladišta za predstojeću zimu.
- (4) Nadalje, Komisija je u veljači i svibnju 2022. provela detaljna preispitivanja svih nacionalnih interventnih planova, a u međuvremenu i detaljno praćenje stanja sigurnosti opskrbe. Mjere poduzete od veljače 2022. osmišljene su kako bi se do 2027. postupno i potpuno ukinula upotreba ruskog plina i smanjili rizici koji proizlaze iz daljnjih velikih poremećaja u opskrbi.
- (5) Međutim, sve češći poremećaji u opskrbi plinom iz Rusije upućuju na znatan rizik od naglog i jednostranog potpunog prekida opskrbe ruskim plinom u bliskoj budućnosti. Unija bi stoga trebala predvidjeti takav rizik i u duhu solidarnosti pripremiti se za mogućnost potpunog prekida opskrbe plinom iz Rusije u bilo kojem trenutku. Potrebno je hitno proaktivno djelovanje kako bi se predvidjele daljnje destabilizirajuće mjere i ojačala otpornost EU-a na buduće šokove. Koordiniranim djelovanjem na razini Unije može se izbjeći ozbiljna šteta za gospodarstvo i građane zbog mogućeg prekida u opskrbi plinom.

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija – Plan REPowerEU (COM/2022/230 final).

² Uredba (EU) 2022/1032 Europskog parlamenta i Vijeća^[1] od 29. lipnja 2022. o izmjeni uredbi (EU) 2017/1938 i (EZ) br. 715/2009 u pogledu skladištenja plina (SL L 173, 30.6.2022., str. 17.).

- (6) Postojećim pravnim okvirom za sigurnost opskrbe plinom utvrđenim Uredbom (EU) 2017/1938¹ ne rješavaju se na odgovarajući način poremećaji u opskrbi od glavnog dobavljača plina dulji od 30 dana. Nepostojanje pravnog okvira za takve poremećaje dovodi do rizika od neusklađenog djelovanja država članica, što bi moglo ugroziti sigurnost opskrbe u susjednim državama članicama i dodatno opteretiti industriju i potrošače Unije.
- (7) U Rezoluciji od 7. travnja 2022. o zaključcima sa sastanka Europskog vijeća od 24. i 25. ožujka 2022. Europski parlament pozvao je na predstavljanje plana za nastavak kratkoročnog jamčenja sigurnosti opskrbe energijom u Uniji. Na sastancima održanima 31. svibnja i 23. lipnja 2022. Europsko vijeće zatražilo je od Komisije da hitno iznese prijedloge za poboljšanje pripravnosti za moguće velike poremećaje u opskrbi kako bi se osigurala opskrba energijom po pristupačnim cijenama. Slijedom zahtjeva Europskog Vijeća Komisija, zajedno s našim međunarodnim partnerima, također istražuje načine za ograničavanje rasta cijena energije, što uključuje izvedivost uvođenja privremenih gornjih granica cijena uvoza, prema potrebi, te nastavak rada na optimizaciji funkcioniranja europskog tržišta električne energije (uključujući učinak cijena plina na to tržište) kako bi ono bilo bolje pripremljeno za buduću prekomjernu nestabilnost cijena, isporučilo cjenovno pristupačnu električnu energiju i bilo u potpunosti prilagođeno dekarboniziranom energetsom sustavu, uz istodobno očuvanje cjelovitosti jedinstvenog tržišta, zadržavanje poticaja za zelenu tranziciju, očuvanje sigurnosti opskrbe i izbjegavanje nerazmjernih proračunskih troškova.
- (8) Člankom 122. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije omogućuje se Vijeću da, na prijedlog Komisije i u duhu solidarnosti među državama članicama, odluči o mjerama primjerenima gospodarskim prilikama, posebno ako se pojave ozbiljne poteškoće u opskrbi određenim proizvodima, poglavito u području energetike. Rizik od potpunog prekida opskrbe ruskim plinom do kraja ove godine, kako je prethodno opisano, primjer je toga.

¹ Uredba (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010.

- (9) S obzirom na neposrednu opasnost od poremećaja u opskrbi Unije plinom, države članice trebale bi sada poduzeti mjere za smanjenje svoje potražnje prije zimske sezone. Takvim dobrovoljnim smanjenjem potražnje posebno bi se doprinijelo popunjavanju skladišnih kapaciteta, koji se ne bi iscrpili na kraju zime, čime bi se omogućilo suočavanje s mogućim valovima hladnoće u veljači i ožujku 2023. te olakšalo punjenje skladišta kako bi se osigurale odgovarajuće razine sigurnosti opskrbe za zimu 2023. – 2024. Smanjenjem potražnje za plinom doprinijet će se i osiguravanju odgovarajuće opskrbe i smanjenju cijena u korist potrošača u Uniji. Stoga će sve države članice imati koristi od mjera poduzetih na razini Unije za smanjenje potražnje jer će se smanjiti rizik od većeg utjecaja na njihova gospodarstva.
- (10) Pri određivanju količine dobrovoljnog smanjenja potražnje u obzir se uzimaju količine potražnje za plinom koje bi bile izložene riziku od izostanka isporuke u slučaju potpunog prekida opskrbe ruskim plinom. Količina smanjenja trebala bi biti jednaka za sve države članice na temelju usporedbe s njihovom prosječnom potrošnjom tijekom posljednjih pet godina.
- (11) Kako bi se brzo odgovorilo na posebne izazove trenutačnog i očekivanog ozbiljnog produblivanja nestašice plina i izbjeglo narušavanje opskrbe plinom među državama članicama, Vijeće na prijedlog Komisije može provedbenom odlukom proglasiti uzbunu na razini Unije. Dodjelom provedbene ovlasti Vijeću primjereno se u obzir uzimaju politička priroda odluke o aktivaciji obveze smanjenja potražnje na razini Unije i horizontalne posljedice te odluke na države članice. Komisija bi se prije predstavljanja prijedloga trebala savjetovati s relevantnim skupinama za rizik i Koordinacijskom skupinom za plin uspostavljenom na temelju Uredbe (EU) 2017/1938. Uzbunu na razini Unije trebalo bi proglasiti samo u slučaju da se dobrovoljne mjere za smanjenje potražnje pokažu nedostatnima za suzbijanje rizika od ozbiljne nestašice u opskrbi. Pet ili više nadležnih tijela država članica koje objave uzbunu na razini države trebalo bi imati mogućnost zatražiti od Komisije da Vijeću predstavi prijedlog o proglašenju uzbune na razini Unije.

- (12) Uzbuna na razini Unije trebala bi služiti kao krizna razina specifična za Uniju, što će dovesti do obveznog smanjenja potražnje, neovisno o nacionalnim kriznim razinama u skladu s člankom 11. stavkom 1. Uredbe (EU) 2017/1938. Dobrovoljne mjere možda neće same po sebi biti dovoljne za osiguravanje sigurnosti opskrbe i funkcioniranja tržišta. Stoga bi trebalo uspostaviti novi instrument kojim bi se uvela mogućnost obveznog smanjenja potražnje za plinom za sve države članice. Taj bi instrument trebao biti u funkciji dovoljno prije jeseni. Nakon što se proglasi uzbuna na razini Unije, države članice trebale bi smanjiti svoju potrošnju plina u unaprijed utvrđenom razdoblju. Obujam obveznog smanjenja potražnje u obzir uzima obujam potražnje za plinom koji bi mogao biti ugrožen u slučaju potpunog prekida opskrbe ruskim plinom i trebao bi u potpunosti u obzir uzeti svako smanjenje potražnje koje je već postignuto. Pri određivanju obujma obveze smanjenja potražnje trebalo bi uzeti u obzir i razinu punjenja skladišta kako je prijavljena u skladu s člankom 6. točkom (d) podtočkom 1. Uredbe (EU) 2017/1938, razvoj u pogledu diversifikacije izvora plina, uključujući opskrbu ukapljenim prirodnim plinom (UPP) i razvoj zamjenjivosti goriva u Uniji.
- (12a) Smanjenje potražnje koje su države članice ostvarile prije proglašenja uzbune na razini Unije odrazit će se u obujmu obveznog smanjenja potražnje.

- (13) S obzirom na znatne poremećaje na unutarnjem tržištu do kojih će vjerojatno doći ako države članice neusklađeno reagiraju na mogući ili stvarni daljnji poremećaj u opskrbi ruskim plinom, ključno je da sve države članice smanje svoju potražnju za plinom u duhu solidarnosti. Stoga bi sve države članice trebale postići dobrovoljne i obvezne ciljeve smanjenja. Iako bi neke države članice mogle biti izloženije učincima poremećaja u opskrbi ruskim plinom, sve države članice mogu biti negativno pogođene i mogu doprinijeti ograničavanju gospodarske štete takvog poremećaja, bilo oslobađanjem dodatnih količina plina iz plinovoda ili isporukama ukapljenog prirodnog plina koji mogu upotrebljavati države članice sa znatnim deficitom u opskrbi plinom, bilo pozitivnim učinkom na cijene plina koji će vjerojatno imati smanjenje potražnje, bilo izbjegavanjem narušavanja tržišta nekoordiniranim i proturječnim mjerama za smanjenje potražnje. Ova Uredba stoga odražava načelo energetske solidarnosti, koje je Sud nedavno potvrdio kao temeljno načelo prava EU-a¹.
- (14) Međutim, određene države članice ne mogu osloboditi znatne količine plina iz plinovoda u korist drugih država članica zbog svoje specifične zemljopisne ili fizičke situacije, kao što su nedostatak sinkronizacije s europskim elektroenergetskim sustavom ili manjak izravne povezanosti s plinskim međusobno povezanim sustavom druge države članice. Stoga bi se države članice trebale moći osloniti na jednu ili više osnova za ograničenje obveze smanjenja potražnje. Dotične države članice trebale bi se obvezati na ulaganje svih napora u uklanjanje nedostataka u pogledu međupovezanosti što je prije moguće.

¹ Presuda u predmetu C-848/19 P (Njemačka protiv Poljske).

- (14aa) Uredbom (EU) br. 347/2013 uspostavlja se okvir za suradnju država članica i relevantnih dionika u regionalnom okružju kako bi razvili bolje povezane energetske mreže, osobito kako bi se povezale regije koje su trenutačno izolirane od europskih energetskih tržišta te ojačale postojeće i promicale nove prekogranične međupovezanosti. Prekograničnim međupovezanostima snažno se doprinosi sigurnosti opskrbe. S obzirom na trenutačne poremećaje u opskrbi plinom iz Rusije takve prekogranične međupovezanosti imaju ključnu ulogu u osiguravanju funkcioniranja unutarnjeg energetskog tržišta i distribuciji plina drugim državama članicama u duhu solidarnosti. U tom kontekstu države članice moraju nastaviti s naporima usmjerenima na poboljšanje integracije svojih mreža, među ostalim procjenom mogućeg povećanja novog kapaciteta prekogranične međupovezanosti u skladu s ciljevima Uredbe (EU) 2022/869.
- (14a) Kako bi se državama članicama olakšalo ostvarivanje ciljeva Uredbe (EU) 2022/1032 u pogledu skladištenja plina, za potrebe određivanja stope obveznog smanjenja potražnje trebalo bi uzeti u obzir i količinu plina koju države članice upotrebljavaju za skladištenje, a koja premašuje prijelazni cilj za 1. kolovoza 2022.
- (14b) Osim toga, kako bi se propisno uzela u obzir velika ovisnost ključnih industrija država članica o plinu, one bi trebale moći isključiti potrošnju plina u tim industrijama pri utvrđivanju obujma njihova obveznog smanjenja potražnje. Praćenjem koje provodi Komisija trebalo bi osigurati da se nacionalnim ograničenjima neopravdano ne narušava unutarnje tržište. Države članice također bi trebale moći ograničiti svoju stopu obveznog smanjenja potražnje ako je to potrebno kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećala opskrba drugih država članica plinom i ako mogu pružiti dokaze da se njihovi komercijalni izvozni kapaciteti spojnih plinovoda u druge države članice ili njihova domaća infrastruktura za UPP u najvećoj mjeri upotrebljavaju za preusmjerenje plina u druge države članice. Komisija bi trebala pratiti jesu li ispunjeni uvjeti za primjenu tih odstupanja.

- (14c) S obzirom na posebne okolnosti potražnje iz međusobno povezanih država članica, države članice trebale bi moći privremeno ograničiti obvezno smanjenje potražnje ako je to potrebno kako bi se osigurala sigurnost opskrbe energijom, među ostalim ako je država članica suočena s elektroenergetskom krizom kako je navedeno u Uredbi 2019/941. Trebalo bi uzeti u obzir i skladišni kapacitet i razinu skladištenja koja premašuje prijelazni cilj, kako je naveden u Prilogu I.a Uredbi (EU) 2017/1938.
- (15) Države članice trebale bi moći slobodno odabrati odgovarajuće mjere za postizanje smanjenja potražnje. Pri utvrđivanju odgovarajućih mjera za smanjenje potražnje i određivanju prioritetnih skupina kupaca države članice trebale bi razmotriti primjenu mjera utvrđenih u komunikaciji „Štednja plina za sigurnu zimu” od 20. srpnja 2022. Države članice posebno bi trebale razmotriti gospodarski učinkovite mjere kao što su dražbe ili natječajni programi kojima mogu potaknuti smanjenje potrošnje na gospodarski učinkovit način. Mjere poduzete na nacionalnoj razini mogu uključivati i financijske poticaje ili naknade pogođenim sudionicima na tržištu.
- (16) Sve mjere koje države članice poduzmu kako bi postigle smanjenje potražnje moraju biti u skladu s pravom Unije, a posebno s Uredbom (EU) 2017/1938. Posebno, takve bi mjere trebale biti nužne, jasno definirane, transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i provjerljive te ne bi smjele neopravdano narušavati tržišno natjecanje ni pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina niti ugrožavati sigurnost opskrbe plinom drugih država članica ili Unije. Također je potrebno uzeti u obzir interes zaštićenih kupaca i u vezi s opskrbom plinom centraliziranih sustava grijanja u slučaju krize u pogledu sigurnosti opskrbe plinom.
- (17) Kako bi se osigurala koordinirana provedba mjera za smanjenje potražnje, države članice trebale bi uspostaviti redovitu suradnju unutar svake skupine za rizik kako je utvrđeno u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/1938. Države članice mogu se dogovoriti o najprikladnijim mjerama koordinacije u određenoj regiji. Komisija i Koordinacijska skupina za plin trebale bi imati pregled nacionalnih mjera koje provode države članice i razmjenjivati primjere najbolje prakse za koordinaciju mjera unutar skupina za rizik. Države članice trebale bi se koristiti i drugim tijelima kako bi koordinirale svoje djelovanje.

- (18) Kako bi se osiguralo da nacionalni interventni planovi odražavaju dobrovoljno ili obvezno smanjenje potražnje utvrđeno u ovoj Uredbi, nadležno tijelo svake države članice trebalo bi poduzeti potrebne korake za ažuriranje nacionalnog interventnog plana iz članka 11. Uredbe (EU) 2017/1938 do 31. listopada 2022. S obzirom na kratak rok za ažuriranje, postupci koordinacije na temelju članka 8. stavaka od 6. do 11. Uredbe (EU) 2017/1938 ne bi se trebali primjenjivati. Međutim, države članice trebale bi se savjetovati s drugim državama članicama o ažuriranju interventnih planova. Komisija bi trebala sazvati Koordinacijsku skupinu za plin, skupine za rizik ili druga relevantna tijela radi rasprave o mogućim pitanjima povezanim s mjerama za smanjenje potražnje.
- (19) Redovito i učinkovito praćenje i izvješćivanje ključni su za procjenu napretka koji su države članice ostvarile u provedbi dobrovoljnih i obveznih mjera za smanjenje potražnje te za mjerenje socijalnog i gospodarskog učinka mjera, kao i učinka na zapošljavanje. Nadležno tijelo svake države članice ili drugi subjekt koji je imenovala država članica trebali bi pratiti ostvareno smanjenje potražnje na svojem državnom području i o rezultatima redovito izvješćivati Komisiju. Koordinacijska skupina za plin trebala bi pomoći Komisiji u praćenju poštovanja obveza smanjenja potražnje.
- (20) Kako bi se spriječila znatna gospodarska šteta za Uniju u cjelini, ključno je da svaka država članica smanji svoju potražnju u fazi uzbunjivanja. Time će se osigurati da bude dovoljno plina za sve, čak i tijekom zime. Smanjenje potražnje u cijeloj Uniji izraz je načela solidarnosti, koje je sadržano u Ugovoru. Stoga je opravdano da Komisija strogo nadzire provode li države članice obvezna smanjenja potražnje. Ako Komisija utvrdi da postoji rizik da neka država članica neće moći ispuniti obvezu smanjenja potražnje na temelju članka 5., trebala bi moći zatražiti od te države članice da dostavi plan u kojem se utvrđuju strategija i mjere za učinkovito ispunjavanje obveze smanjenja potražnje. Država članica trebala bi uzeti u obzir sve primjedbe i prijedloge Komisije u vezi s tim planom.

- (20a) Budući da načelo solidarnosti svakoj državi članici daje pravo na potporu susjednih država članica u određenim okolnostima, države članice koje eventualno zatraže takvu potporu isto bi tako trebale djelovati u duhu solidarnosti kad je riječ o smanjenju vlastite potražnje za plinom. Stoga bi se države članice trebale pobrinuti da su do trenutka kad zatraže primjenu mjere solidarnosti na temelju članka 13. Uredbe (EU) 2017/1938 provele sve odgovarajuće mjere za smanjenje potražnje za plinom. Komisija bi trebala moći zatražiti od države članice koja zatraži mjeru solidarnosti da dostavi plan s mjerama za postizanje mogućih daljnjih smanjenja potražnje za plinom. Potrebno je uzeti u obzir sve primjedbe Komisije u vezi s tim planom.
- (21) Komisija bi trebala redovito izvješćivati Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Uredbe.
- (22) S obzirom na neposrednu opasnost za sigurnost opskrbe plinom prouzročenu ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu.
- (23) S obzirom na iznimnu prirodu mjera utvrđenih u ovoj Uredbi, ona bi se trebala primjenjivati u razdoblju od jedne godine nakon njezina stupanja na snagu. Nakon devet mjeseci primjenjivanja ove Uredbe Komisija bi trebala izvijestiti Vijeće o njezinoj provedbi i, prema potrebi, može predložiti produljenje njezine valjanosti.
- (24) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

DONIJELO JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za suočavanje s ozbiljnim poteškoćama u opskrbi plinom s ciljem zaštite sigurnosti opskrbe plinom u EU-u, u duhu solidarnosti. Te odredbe uključuju bolju koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o nacionalnim mjerama za smanjenje potražnje za plinom te mogućnost da Vijeće na prijedlog Komisije proglasi uzbunu na razini Unije kao posebnu kriznu razinu, čime se aktivira obveza smanjenja potražnje na razini Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „nadležno tijelo” znači nacionalno vladino tijelo ili nacionalno regulatorno tijelo koje je imenovala država članica kako bi se osigurala provedba mjera predviđenih Uredbom (EU) 2017/1938;
- (2) „uzbuna na razini Unije” znači krizna razina specifična za Uniju koja aktivira obvezno smanjenje potražnje i koja nije povezana ni s jednom od kriznih razina iz članka 11. stavka 1. Uredbe (EU) 2017/1938;
- (3) „potrošnja plina” znači ukupna opskrba prirodnim plinom za djelatnosti na državnom području države članice, uključujući krajnju potrošnju kućanstava, industrije i proizvodnje električne energije, ali isključujući, među ostalim, plin koji se upotrebljava za punjenje skladišta, u skladu s definicijom „opskrbe, pretvorbe i potrošnje plina” koju upotrebljava Eurostat;

- (4) „sirovina” znači neenergetska upotreba prirodnog plina, kako je navedeno u energetske bilancama Eurostata;
- (5) „referentna potrošnja plina” znači obujam prosječne potrošnje plina u državi članici tijekom referentnog razdoblja; za države članice u kojima se potrošnja plina u razdoblju od 1. kolovoza 2021. do 31. ožujka 2022. povećala za najmanje 8 % u usporedbi s prosječnom potrošnjom plina tijekom referentnog razdoblja, referentna potrošnja plina znači samo količina potrošnje plina u razdoblju od 1. kolovoza 2021. do 31. ožujka 2022.;
- (6) „referentno razdoblje” znači razdoblje od 1. kolovoza do 31. ožujka tijekom pet uzastopnih godina koje prethode datumu stupanja na snagu ove Uredbe, počevši s razdobljem od 1. kolovoza 2017. do 31. ožujka 2018.;
- (7) „cilj punjenja” znači prijelazni cilj kako je definiran u članku 2. točki 17. Uredbe (EU) br. 2017/1938.

Članak 3.

Dobrovoljno smanjenje potražnje

Države članice čine sve što mogu kako bi u razdoblju od 1. kolovoza 2022. do 31. ožujka 2023. smanjile nacionalnu potrošnju plina za najmanje 15 % u odnosu na prosječnu potrošnju od 1. kolovoza do 31. ožujka tijekom pet godina prije stupanja na snagu ove Uredbe („dobrovoljno smanjenje potražnje”). Članci 6., 7. i 8. primjenjuju se na te dobrovoljne mjere za smanjenje potražnje.

Članak 4.

Proglašenje uzbune na razini Unije od strane Vijeća

1. Vijeće, na prijedlog Komisije, putem provedbene odluke, može proglasiti uzbunu na razini Unije. [...]
- 1.a Komisija predstavlja prijedlog takve uzbune na razini Unije kada smatra da postoji znatan rizik od ozbiljne nestašice plina ili ako dođe do iznimno visoke potražnje za plinom, za koju mjere iz članka 3. nisu dovoljne i koja dovodi do znatnog pogoršanja opskrbe plinom u Uniji, ali pri čemu tržište i dalje može podnositi taj poremećaj bez potrebe za pribjegavanjem netržišnim mjerama.
- 1.ab Komisija također Vijeću podnosi prijedlog za proglašavanje uzbune na razini Unije ako to zatraži pet ili više nadležnih tijela koja su proglasila uzbunu na nacionalnoj razini na temelju članka 11. stavka 1. Uredbe (EU) 2017/1938.
- 1.b Vijeće može kvalificiranom većinom izmijeniti prijedlog Komisije.
2. Prije nego što Vijeću podnese prijedlog za proglašavanje uzbune na razini Unije, Komisija se savjetuje s relevantnim skupinama za rizik, kako su uspostavljene u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/1938, i Koordinacijskom skupinom za plin.
3. Na prijedlog Komisije Vijeće može, putem provedbene odluke, proglasiti kraj uzbune na razini Unije i obveza na temelju članka 5. Komisija Vijeću podnosi prijedlog takve provedbene odluke kada nakon procjene zaključi da temeljna osnova za proglašavanje uzbune na razini Unije više ne opravdava zadržavanje takve uzbune te nakon savjetovanja s relevantnim skupinama za rizik, kako su uspostavljene u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/1938, i Koordinacijskom skupinom za plin.

Članak 5.

Obvezno smanjenje potražnje u slučaju uzbune na razini Unije

1. Ako Vijeće proglasi uzbunu na razini Unije, svaka država članica smanjuje svoju potrošnju prirodnog plina u skladu sa stavkom 2. („obvezno smanjenje potražnje”).
2. Za potrebe obveznog smanjenja potražnje, sve dok je na snazi uzbuna na razini Unije, potrošnja plina u svakoj državi članici u razdoblju od 1. kolovoza 2022. do 31. ožujka 2023. („razdoblje smanjenja”) 15 % je niža u usporedbi s referentnom potrošnjom plina. Smanjenja potražnje koja su države članice ostvarile prije proglašenja uzbune na razini Unije uzet će se u obzir za potrebe obveznog smanjenja potražnje.
 - 2.a Država članica čiji je elektroenergetski sustav sinkroniziran samo s elektroenergetskim sustavom treće zemlje izuzeta je od primjene stavka 2. u slučaju da više nije sinkronizirana sa sustavom te treće zemlje sve dok su za osiguravanje sigurnog i pouzdanog rada elektroenergetskog sustava potrebne usluga izoliranog elektroenergetskog sustava ili druge usluge za operatera sustava za prijenos električne energije.
 - 2.b Država članica izuzeta je od primjene stavka 2. sve dok ta država članica nije izravno povezana s plinskim međusobno povezanim sustavom bilo koje druge države članice.
 - 2.c Države članice mogu ograničiti referentnu potrošnju plina koja se upotrebljava za izračun cilja obveznog smanjenja potražnje na temelju stavka 2. za količinu plina koja je jednaka razlici između njihova cilja punjenja koji treba ostvariti do 1. kolovoza 2022. kako je navedeno u Prilogu I.a Uredbi 2017/1938 i stvarne količine pohranjenog plina 1. kolovoza 2022., ako ispune prijelazni cilj na taj datum.

- 2.d Države članice mogu ograničiti referentnu potrošnju plina koji se upotrebljava za izračun cilja obveznog smanjenja potražnje na temelju stavka 2. za količinu plina potrošenog tijekom referentnog razdoblja kao sirovina.
- 2.e Države članice mogu ograničiti obvezno smanjenje potražnje za 8 postotnih bodova, pod uvjetom da dokažu da je njihova međupovezanost s drugim državama članicama u pogledu čvrstih tehničkih izvoznih kapaciteta u odnosu na njihovu godišnju potrošnju plina u 2021. ispod 50 % i da se kapacitet spojnih plinovoda prema drugim državama članicama stvarno upotrebljavao za prijevoz plina na razini od barem 90 % tijekom barem mjesec dana prije obavijesti o izuzeću, osim ako države članice mogu dokazati da nije bilo potražnje i da je kapacitet maksimalno iskorišten, te da su njihovi nacionalni terminali za UPP komercijalno i tehnički spremni za preusmjeravanje plina u druge države članice do količina koje su potrebne na tržištu.
- 2.j Država članica koja se suočava s elektroenergetskom krizom može privremeno ograničiti obvezno smanjenje potražnje na temelju stavka 2. na razinu neophodnu za ublažavanje rizika u pogledu opskrbe električnom energijom ako nema drugih ekonomskih alternativa za zamjenu plina neophodnog za proizvodnju električne energije bez ozbiljnog ugrožavanja sigurnosti opskrbe. U tom slučaju država članica dostavlja obavijest o razlozima za ograničenje i pruža dostatne dokaze za iznimne okolnosti kojima se opravdava ograničenje. Ako je to potrebno, država članica ažurira plan za pripravnost za rizike na temelju članka 10. Uredbe (EU) 2019/941.
- 2.k Država članica obavješćuje Komisiju o svojoj odluci da ograniči obvezno smanjenje potražnje na temelju stavaka 2.c, 2.d, 2.e i 2.j, zajedno s potrebnim dokazima da su ispunjeni uvjeti za ograničeno obvezno smanjenje potražnje. Obavijest iz stavaka 2.c, 2.d i 2.e može se dostaviti već nakon stupanja na snagu ove Uredbe i dostavlja se najkasnije dva tjedna nakon proglašenja uzbune na razini Unije. Obavijest iz stavka 2.j može se dostaviti najkasnije dva tjedna nakon nastanka elektroenergetske krize iz tog stavka. Država članica o svojoj namjeri također obavješćuje Koordinacijsku skupinu za plin i skupine za rizik.

- 2.l Na temelju obavijesti i nakon savjetovanja s Koordinacijskom skupinom za plin i skupinama za rizik, Komisija procjenjuje jesu li ispunjeni uvjeti za ograničenje na temelju stavaka 2.c, 2.d, 2.e i 2.j. Ako Komisija utvrdi da ograničenje nije opravdano, donosi mišljenje u kojem navodi razloge zašto bi država članica trebala ukloniti ili izmijeniti ograničenje obveznog smanjenja potražnje. Mišljenje se donosi najkasnije 30 radnih dana nakon potpune obavijesti na temelju stavka 2.e.
- 2.m Ako uvjeti za ograničenje obveznog smanjenja potražnje iz stavaka 2.c, 2.d, 2.e i 2.j više nisu ispunjeni, država članica primjenjuje cilj obveznog smanjenja potražnje na temelju stavka 2.
- 2.n Komisija stalno prati jesu li ispunjeni uvjeti za ograničenje obveznog smanjenja potražnje na temelju stavaka 2.c, 2.d, 2.e i 2.j.
7. Članci 6., 7. i 8. primjenjuju se na mjere za obvezno smanjenje potražnje ne dovodeći u pitanje postojeće dugoročne ugovore.

Članak 6.

Mjere za postizanje smanjenja potražnje

1. Države članice mogu slobodno odabrati odgovarajuće mjere za smanjenje potražnje. Mjere iz članaka 3. i 5. jasno su definirane, transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i provjerljive. Pri odabiru mjera države članice uzimaju u obzir načela utvrđena u Uredbi (EU) 2017/1938. Te mjere prije svega:
- (a) neopravdano ne narušavaju tržišno natjecanje ni pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta plina;
 - (a.a) ne ugrožavaju sigurnost opskrbe plinom drugih država članica ili Unije;

- (c) u skladu su s odredbama Uredbe (EU) 2017/1938 u pogledu zaštićenih kupaca.
2. Pri poduzimanju mjera za smanjenje potražnje države članice trebale bi dati prednost mjerama koje utječu na kupce koji nisu zaštićeni kupci u smislu članka 2. stavka 5. Uredbe (EU) 2017/1938 i mogu također isključiti kupce iz takvih mjera na temelju objektivnih i transparentnih kriterija kojima se uzima u obzir njihova gospodarska važnost kao i, među ostalim, sljedeći elementi:
- (a) utjecaj poremećaja na lance opskrbe koji su ključni za društvo;
 - (b) mogući negativni učinci u drugim državama članicama, posebno na lance opskrbe u sektorima na kraju lanca koji su ključni za društvo;
 - (c) potencijalna dugotrajna šteta na industrijskim postrojenjima;
 - (d) mogućnosti smanjenja potrošnje i zamjene proizvoda u Uniji.
3. Pri odlučivanju o mjerama za smanjenje potražnje države članice razmatraju mjere za smanjenje potrošnje plina u sektoru električne energije, mjere za poticanje prelaska na druga goriva u industriji, nacionalne informativne kampanje i ciljane obveze smanjenja grijanja i hlađenja za poticanje prelaska na druga goriva i smanjenje potrošnje u industriji.

Članak 7.

Koordinacija mjera za smanjenje potražnje

1. Kako bi se osigurala odgovarajuća koordinacija dobrovoljnih i obveznih mjera za smanjenje potražnje u skladu s člancima 3. i 5., države članice surađuju unutar svake od relevantnih skupina za rizik uspostavljenih u Prilogu I. Uredbi (EU) 2017/1938.
2. Nadležno tijelo svake države članice ažurira svoj nacionalni interventni plan uspostavljen u skladu s člankom 8. Uredbe (EU) 2017/1938 najkasnije do [31. listopada 2022.] kako bi se odrazilo dobrovoljno smanjenje potražnje. Svaka država članica ujedno prema potrebi ažurira svoj interventni plan u slučaju proglašenja uzbune na razini Unije na temelju članka 4. Odredbe članka 8. stavaka od 6. do 10. Uredbe (EU) 2017/1938 ne primjenjuju se na ažuriranja nacionalnih interventnih planova u skladu s ovim stavkom.
3. Države članice savjetuju se s Komisijom i relevantnim skupinama za rizik prije donošenja revidiranih interventnih planova. Komisija može sazivati sastanke Koordinacijske skupine za plin i skupina za rizik, uzimajući u obzir sva stajališta država članica u tom kontekstu, kako bi se raspravljalo o pitanjima povezanim s nacionalnim mjerama za smanjenje potražnje.

Članak 8.

Praćenje i izvršavanje

1. Nadležno tijelo svake države članice prati provedbu mjera za smanjenje potražnje na svojem državnom području. Države članice izvješćuju Komisiju o ostvarenom smanjenju potražnje svaka dva mjeseca, a najkasnije do 15. dana sljedećeg mjeseca. Koordinacijska skupina za plin i skupine za rizik pomažu Komisiji u praćenju dobrovoljnog i obveznog smanjenja potražnje.

2. Ako Komisija na temelju prijavljenih podataka o smanjenju potražnje utvrdi rizik da država članica neće moći ispuniti obvezu obveznog smanjenja potražnje na temelju članka 5., Komisija traži od države članice da dostavi plan u kojem se utvrđuje strategija za učinkovito ispunjavanje obveze smanjenja potražnje. Komisija i od države članice koja zatraži primjenu mjere solidarnosti na temelju članka 13. Uredbe (EU) 2017/1938 zahtijeva da dostavi plan u kojem se utvrđuje strategija za postizanje mogućih daljnjih smanjenja potražnje za plinom, u skladu s člankom 13. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2017/1938. U oba slučaja Komisija daje mišljenje s primjedbama i prijedlozima o podnesenim planovima, koje država članica uzima u obzir, i obavješćuje Vijeće o svojem mišljenju.
3. Komisija redovito izvješćuje Europski parlament i Vijeće o provedbi ove Uredbe.

Članak 8.a

Preispitivanje

Komisija najkasnije do 1. svibnja 2023. provodi preispitivanje ove Uredbe s obzirom na opće stanje opskrbe Unije plinom te Vijeću podnosi izvješće o glavnim nalazima tog preispitivanja. Na temelju tog izvješća Komisija može posebno predložiti produljenje valjanosti ove Uredbe.

Članak 9.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Primjenjuje se tijekom razdoblja od jedne godine od stupanja na snagu.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica
